

Οι Κρητικοί της Νότιας Αυστραλίας

Ήταν αρχές του 1802, όταν ο πλοίαρχος, Mathew Flinders, περιδιάβηκε τους κόλπους Spencer, St. Vincent και εξερεύνησε τις ακτές του Coffin και του Lincoln.

Τρεις δεκαετίες αργότερα, ιδρύεται η Πολιτεία της Νότιας Αυστραλίας. Τον Οκτώβριο του 1835 δημιουργείται η εταιρεία της Ν.Α. ως αποτέλεσμα της θεωρίας ότι η αποικιακή γη πρέπει να πωλείται σε μια επαρκή τιμή ώστε να βοηθάει την αύξηση της μετανάστευσης.

Η οικονομική κατάσταση της πολιτείας βελτιώνεται θεαματικά με την εκμετάλλευση του ορυκτού της πλούτου, ενώ παράλληλα, κέρδη φέρνουν τα σιτηρά, το μαλλί και το κρασί.

Αποτέλεσμα της οικονομικής ευρωστίας ήταν ο ερχομός πολλών Ευρωπαίων αποίκων, μεταξύ αυτών και Έλληνες. Πρώτος ήταν ο Γεώργιος Τραμουντάνας, ο οποίος έφθασε στο Port Adelaide το 1842. Η ιστορία του Ελληνισμού της Νοτίου Αυστραλίας είναι μεγάλη και ενδιαφέρουσα, εμείς όμως θα επικεντρώσουμε την αναφορά

μας στην παρουσία των Κρητικών σε τούτη την πλευρά της γης που έχει το ίδιο Μεσογειακό κλίμα και το ίδιο γεωγραφικό μήκος με την Κρήτη αλλά βρίσκεται στους αντίποδες της.

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΚΡΗΤΙΚΟΣ ΣΤΗΝ Ν. ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ

Σύμφωνα με το αρχείο της Ελληνικής Κοινότητας, ο Μιλτιάδης Μπιζάνης, που γεννήθηκε στην Κρήτη το 1834, αποβιβάστηκε στο Port Augusta το 1860. Δούλεψε σε διάφορες δουλειές κυρίως στο Port Pirie. Για αρκετά χρόνια, μετά το 1872, ήταν εμποροκαραβοκύρης με τα μικρά πλοία Mercury, Normanville και Wilpena στα λιμάνια του κόλπου Spencer.

Το 1872 εγκαταστάθηκε στο Solomontown κοντά στο Port Pirie, παντρεύτηκε την Αυστραλή Elizabeth, η οποία πέθανε αφού γέννησε το πρώτο τους παιδί. Το 1878 ο Μπιζάνης ξαναπαντρεύτηκε με την Florence Davinson. Έκαναν δέκα παιδιά, έξι αγόρια και τέσσερα κορίτσια. Πολιτογραφήθηκε το 1883, έζησε για λίγο στο Σίδνεϊ και επέστρεψε στο Port Pirie για να συνεχίσει το επάγγελμά του. Από το 1898 έως το 1914 κουβαλούσε με το πλοίο Normanville ασβεστόλιθο για τα χυτήρια "Σμέλτες", του Port Pirie.

Πέθανε στην Αδελαΐδα το 1920 σε ηλικία 86 χρονών.

Ο 75χρονος εγγονός του Μπιζάνη, ο

Howard Dedeag, στην προσπάθειά του να ανακαλύψει τις διάφορες πτυχές της ιστορίας του προγόνου του, είπε ότι ο παππούς του ήταν "γρήγορος στο πόδι" γι' αυτό είχε το παρατσούκλι "ελάφι" (deer), το οποίο μπέρδευσε με το "dear" (αγαπητός). Ήθελε, όμως, να δώσει και μια δόση αρχοντιάς στο όνομα του γι' αυτό χρησιμοποίησε κατά τα Γαλλικά πρότυπα το άρθρο de. Έτσι, σήμερα βρίσκουμε τους απογόνους του στον τηλεφωνικό κατάλογο ως De Dear.

Συνολικά, ο Μιλτιάδης Μπιζάνης (De Dear) έχει αφήσει πάνω από 200 απογόνους.

Η ΚΡΗΤΙΚΗ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ

Οι Κρητικοί που έφτασαν στην Νότια Αυστραλία πριν το 1940 ήταν λίγοι και διάσπαρτοι. Βάσει, πάντοτε, των διαθέσιμων πληροφοριών, η μεγάλη αλλαγή ήρθε με τη μετανάστευση, περίπου το 1950, με αυξητική τάση έως το 1970.

Παρ' όλα αυτά, η ίδρυση της Κρητικής Αδελφότητας χρονολογείται το 1972 και οφείλεται στην πρωτοβουλία των Μιχάλη Βελονάκη (πρώτου προέδρου) και Μιχάλη Τεριζάκη. Το 1980 απέκτησε νομική υπόσταση, σύμφωνα με την αυ-

στραλιανή νομοθεσία, και συνεχίζει τις δραστηριότητές της μέχρι σήμερα. Φέτος, μάλιστα, η Κρητική Αδελφότητα Νότιας Αυστραλίας (με πρόεδρο τον Νίκο Τεριζάκη) διοργάνωσε το 19ο

(ή 5ο με τη νέα ονομασία) Συνέδριο Κρητών της Ωκεανίας.

Η Κρητική Αδελφότητα Ν.Α. έχει ιδιόκτητο ακίνητο (στο Woodwood Avenue) το "Κρητικό Σπίτι", όπου στεγάζει τις δραστηριότητές της.

ΑΜΠΕΛΙ ΚΑΙ ΕΛΙΑ

Το μεσογειακό κλίμα της Ν. Αυστραλίας έδωσε το ερέθισμα σε πολλούς Κρήτες μετανάστες να ασχοληθούν με καλλιέργειες που τους ήταν γνωστές, σε συνδυασμό με τις ανάγκες τους για την ίδια ποιότητα αγαθών που είχαν στην πατρίδα.

Η ανάγκη να αντιμετωπισθεί η αμβιβόλου ποιότητας εισαγωγή ελαιολάδου (κυρίως Ισπανικού) τους οδήγησε στην καλλιέργεια της ελιάς. Σήμερα, η Ν. Α. είναι, ίσως, ο μεγαλύτερος ελαιώνας του κόσμου (7 εκατομμύρια ρίζες), σε λίγα χρόνια θα μπορεί να εξάγει περισσότερο ελαιόλαδο από κάθε άλλη ελαιοπαραγωγική χώρα. Το ελαιόλαδο μπήκε στη ζωή των Αυστραλών τα τελευταία χρόνια χάρη στα πλεονεκτήματά του ως υγιεινή τροφή. Στην περιοχή Riverland οι Κρητικοί είναι γνωστοί για το κρασί τους, εκεί απλώνονται αμπελώνες που συνήθως καλλιεργούν σταφύλια για τις φημισμένες οινοποιητικές εταιρείες της Ν. Α.

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

58-76 STANMORE RD, STANMORE TEL: 9557 1256

ΜΑΡΙΑ ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

«Φεύγω εγώ.....φεύγω»
αποχαιρετά το Σύδνευ.

4 μοναδικές εμφανίσεις
στην Κυπριακή Κοινότητα
13 - 14 - 20 - 21 Φεβρουαρίου

Κλείστε το τραπέζι σας εγκαίρως!

Είσοδος ελεύθερη

Τηλ: 9557 1256

Μαζί

της συμμετέχουν:

Νικήτας

Έφη
Καρρά

Άκης